

Research Paper

Identification of Economic Components in Physical Education and Sports, I.R. Iran, Emphasizing the Statement of the Second Step of the Revolution

Seyed Reza Mousavi Biouki¹ , Gholamreza Shabani Bahar^{2*} , Habib Honari³ ,
Gholam Ali Kargar⁴

Received: Apr 21, 2024

Revised: Nov 10, 2024

Accepted: Nov 10, 2024

ABSTRACT

Objective: The objective of this study was to design a conceptual model identifying the critical factors that influence the effective realization of economic objectives within the Iranian sports industry. This research specifically examines the role of professional economic planning in addressing systemic challenges, including privatization policies, contractual frameworks, the utilization of foreign coaches, and the evolving role of government in sports team management. This inquiry is situated within the strategic context of the second phase of the revolution in physical education and sport in the Islamic Republic of Iran.

Methodology: This study adopted a qualitative research design, aligned with fundamental (basic) research objectives. The data collection strategy employed semi-structured interviews with a panel of experts (n=19), comprising national sports managers, political management officials, and university faculty members specializing in sports management. A non-random, purposive sampling technique was utilized until theoretical saturation was achieved. Supplementary data was gathered through a documentary analysis of 27 relevant domestic and international studies. The collected data were analyzed using a thematic analysis approach, facilitated by the thematic network analysis tool based on the framework established by Attride-Stirling (2001).

Results: The results showed that the factors affecting the economy in sports and physical education in the country are in four areas (human resources, physical resources, financial resources, entrepreneurship) 58 Basic themes.

Conclusion: Removing the defect of the economic structure of the sport is to guide the massive liquidity created in sport rather than additional costs, and it is beneficial to the economy by creating a basis for the development of a diverse and large market for the sports industry.

Keywords: Economy; Human Resources; Natural Resources; Financial Resources; Entrepreneurship

1. Ph.D candidate of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.
2. Professor, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. (**Corresponding author**)
3. Professor, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.
4. Associate Professor, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

* Corresponding author's e-mail address: Shabani1345@gmail.com

Cite this article: Mousavi Biouki, S R., Shabani Bahar, Gh R., Honari, H & Kargar, Gh A. (2026). *Identification of Economic Components in Physical Education and Sports, I.R. Iran, Emphasizing the Statement of the Second Step of the Revolution*. *Journal of Sport Management and Development*, 15(4), 135-154.

DOI: <https://doi.org/10.22124/JSMD.2024.27271.2888>

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

In the third millennium, the economy and economic conditions have been one of the principal challenges facing organizations (Afshari et al., 2018). The country's economic crisis has caused many managerial issues and national development efforts to confront serious challenges (Sadegh et al., 2019). Furthermore, given the national economic crisis and financial constraints in funding other projects and sporting events, sustaining these initiatives through existing pathways is unfeasible. However, the distinctiveness of the present study lies in its content-based focus on sports in both industrial and service dimensions, as well as its utilization of perspectives from a broad spectrum of stakeholders, including sports and economic experts, managers, and private sector stakeholders related to sports. In light of this context, the primary research question is: What are the factors affecting the economy in sports and physical education, in accordance with the Islamic Republic of Iran's Second Step of the Revolution Statement?

Methodology

This study is fundamentally qualitative and exploratory in purpose. Employing a qualitative approach, it investigates the economy in physical education and sports within the framework of Iran's Second Step of the Revolution Statement through interviews with experts, document analysis, literature review, textual analysis, and data triangulation. The research identifies foundational and organizing codes and themes related to economic dimensions in physical education, aligned with the Second Step of the Revolution. This descriptive-exploratory qualitative study collected data between 2022 and 2023 using semi-structured interviews. Participants were informed of the research objectives, methodology, data collection processes, confidentiality protocols, and anonymity guarantees. Those who agreed to participate were asked to sign consent forms. The study population included individuals with managerial experience in Iran's macro-level sports administration, sports policy experts, and professors in sports management with prior publications in the field. A non-random, purposive sampling method was applied. Data collection involved in-person or telephonic conceptual semi-structured interviews, conducted until theoretical saturation was achieved. To ensure the validity of qualitative data, rigorous attention was given to analysis, coding, and categorization. Summaries of extracted codes and themes were shared with several participants to incorporate their feedback into the final analysis. Additionally, insights from 19 faculty members, managers, and experts were utilized to validate the thematic classes until theoretical saturation. Thematic analysis, guided by Attride-Stirling (2001) framework, was employed using thematic network analysis tools. Themes were categorized into three groups: 1) basic themes, 2) organizing themes, and 3) comprehensive themes. These themes and their interrelationships were visualized through thematic network maps.

Results

Content analysis of internal research (from the beginning of 2011 to 2012), external research

(from 2012 to 2023) and interviews with 19 people were done. In this research, experts in different fields were interviewed until theoretical saturation was reached. The recording of 19 interviews lasted from May 2023 to November 2023. All interviews were recorded with the permission of the interviewees. In the present study, to calculate the test-retest reliability, 5 interviews were randomly selected from among the interviews and each of them was coded twice in a 30-day (one month) interval by the researcher. Stemler (2001) stated in his research that the reliability rate of more than 6% is confirmed and acceptable. The organizer themes selected from the basic themes were classified into two categories: organizer themes 1 and organizer themes 2. Themes of organizer 1 include these economy items (human resources, physical resources, financial resources, entrepreneurship).

Economic components in physical education and sports, I.R.Iran is known as an overarching theme. In order to identify economic components in physical education and sports, the researcher I.R.Iran tried to discover categories as much as possible based on the opinions of experts, and for this purpose, most of the counted codes include categories with similar names, so as not to face any problem in explaining the relationship to the categories in the future and implementing the data theory of the researcher's foundation.

Discussion and Conclusion

The findings revealed that the factors influencing the realization of economic objectives in physical education and sports, aligned with the Islamic Republic of Iran's Second Step of the Revolution Statement, include human resources, physical infrastructure, financial resources, and entrepreneurship. This research was consistent with Naghipour Givi et al. (2023) who developed a model for Iran's sports economic diplomacy. Thematic analysis identified multiple factors shaping Iran's sports economic diplomacy, categorized into four primary clusters: economic foundation, economic movements, international policy, and economic interactions. Jamali et al. highlighted components of the Second Step's economic framework, such as long-term resilience, addressing domestic and global challenges, indigenous models, building economic infrastructure for equitable growth, anti-corruption measures, active youth participation, and leveraging extensive resources. The resilient economy framework comprises elements like resilience, knowledge-based strategies, jihadi (effort-driven) approaches, productivity, endogenous and exogenous growth, long-term planning, justice-oriented policies, and public participation, offering a viable model to address the economic imperatives of the Second Step. The study identified critical challenges, addressing which could advance Iran's sports industry. Key solutions include team-building strategies, skilled and entrepreneurial human capital, supportive systems, and regulatory streamlining, which could foster job creation, economic self-sufficiency, sports development, and the revitalization of knowledge-based sports enterprises. These findings resonate with existing research, particularly the need for legislative measures to mandate that sports organizations appoint managers exclusively from sports management graduates, thereby curbing the entry of unqualified individuals. This underscores the necessity of collaboration between sports institutions, government, and parliament. Historically, Iran's sports sector has grappled with privatization challenges, contractual ambiguities, reliance on

foreign coaches, and the government's role in sports teams. Professional planning is imperative to resolve these systemic issues. A key priority must be to create employment opportunities for thousands of sports graduates. This should be achieved through coordinated action by the ministries overseeing sports, youth, labor, and social welfare, thereby addressing structural weaknesses and empowering dedicated and effective managers. This study fills a critical gap by defining economic indicators in Iranian sports and establishing a unified conceptual framework for "sports economics" across academic and operational domains. Without competent and ethically grounded leadership, the sports economy risks stagnation. Supporting public sports clubs, facilitating private-sector investment, establishing entrepreneurial ecosystems, and promoting national production and commercialization of innovative sports products can significantly impact both the sports economy and broader societal development.

Originality/Value

1- This research was conducted following the leader's statements in the field of sports. Given that the statistical samples of this study were mainly senior sports and political managers in the country, it was very difficult to coordinate the interviews and the time of the interviews was very specific. 2- A certain number of sports managers refused to be interviewed by the researcher due to their unwillingness to cooperate with the research topic.

Research Limitations/Implications

1. Lack of scientific and written resources on this subject.
2. Insufficient cooperation from experts for interviews.
3. Implementation of empowering and succession programs for revolutionary, jihadi and efficient managers in the country's sports.
4. Increasing labor force participation, finding new resources, increasing labor force specialization, finding new technologies and increasing international trade to increase economic growth and ultimately to increase the gross national product (GDP) in the country's sports.
5. Laws should be passed in the parliament and the government to employ and use managers in sports organizations only from graduates of sports management and to prevent the entry of non-specialists and inefficient people in the field of sports.
6. Planning should be carried out for national production of sports products and goods for domestic use and export.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

Authors' contributions of the article declare that in relation to the compilation and publication of the presented article, they have completely avoided publication ethics such as plagiarism, misconduct, falsification of data, or dual submission and publication.

Declaration of Generative AI and AI-assisted technologies in the writing process

No artificial intelligence tools were used in this research.

Funding

No academic or organizational financial sources were used.

Authors' contribution

Supervisor(s): Dr. Gholamreza Shabani Bahar

Advisor(s): Dr. Habib Henari, Dr. Gholamali Kargar

Researcher: Seyyed Reza Mousavi Buyuki

The researchers had equal participation in conducting the present study.

Conflict of interest

There are no commercial interests in this regard, and the author(s) have not received any payment for presenting their work.

Acknowledgments

We would like to express our deepest gratitude to all those who helped us in conducting this research.

References

- Afshari, M., Seyed Ameri, M.H., & Honari, H. (2019). Attending to Resistance Economy and it's Role on the Economic Development of Iran's Sports Industry. *Research in Sport Management*, 8(9), 1-22. [<https://doi.org/10.22054/qrsm.2019.11098>] [In Persian]
- Park, S. H., Mahony, D. F., Kim, Y., & Do Kim, Y. (2015). Curiosity generating advertisements and their impact on sport consumer behavior. *Sport Management Review*, 18(3), 359-369. [<https://doi.org/10.1016/j.smr.2014.10.002>]
- Kalashi, M., Hosseini, S.A., Rajaei Litkahi, M.H., & Yemini Firoz, M. (2011). *Human capital model and economic effects of sports*. International Conference on Physical Education and Sports. [<https://www.sid.ir/paper/830981/fa>] [In Persian]
- Khodadad Kashi, F. (2016). The effect of economic and social factors on the success of sport in the Olympic games (2012-1996). *Journal of Economic Modeling Research*, 7(25), 43-67. [<http://dx.doi.org/10.18869/acadpub.jemr.7.25.43>] [In Persian]
- Pérez-Pérez, M., Bedia, A.M.S., López-Fernández, M.C., & García-Piqueres, G. (2018). Research opportunities on manufacturing flexibility domain: A review and theory-based research agenda. *Journal of Manufacturing Systems*, 48, 9-20. [<https://doi.org/10.1016/j.jmsy.2018.05.009>]
- Shariati Feizabadi, M., & Moghadam Bagha, S. (2024). Sport and Empowering the Economic Security. *Journal of Sport Management and Development*, 13(1), 114-133. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.7169.1479>] [In Persian]
- Sediq, S., Hamtinejad, M., Shafiei, S., & Qolizadeh, M.H. (2020). Providing a Framework for Strategic Analysis of Stakeholder Participation in Sports Industry Development in Iran. *Human Resource Management in Sports*, 7(2), 331-349. [<https://doi.org/10.22044/shm.2020.8665.2029>] [In Persian]
- Wikner, J., & Bäckstrand, J. (2018). Triadic perspective on customization and supplier interaction in customer-driven manufacturing. *Production & Manufacturing Research*, 6(1), 3-25 [<http://dx.doi.org/10.1080/21693277.2017.1415825>]

شناسایی مولفه‌های اقتصاد در تربیت بدنی و ورزش ج.ا. ایران از منظر بیانیه گام دوم انقلاب

سیدرضا موسوی بیوکی^۱ ID، غلامرضا شعبانی بهار^{۲*} ID، حبیب هنری^۳ ID، غلامعلی کارگر^۴ ID

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۸/۲۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۰۲

چکیده

هدف: برنامه‌ریزی حرفه‌ای در بعد اقتصاد برای رفع مشکلات ورزش از جمله مسأله خصوصی‌سازی، مسأله قراردادهای ورزشی، نقش دولت در ورزش و تیم‌های ورزشی از موارد مهم در اقتصاد ورزش است. هدف این پژوهش شناسایی مولفه‌های اقتصاد در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش ج.ا. ایران می‌باشد.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر از لحاظ هدف بنیادی و از نظر استراتژی کیفی می‌باشد. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش مصاحبه با خبرگان و روش اسنادی؛ و برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون بهره گرفته شد که شامل مطالعات کتابخانه‌ای، روش تحلیل محتوا و بررسی ۲۷ پژوهش (داخلی و خارجی) و مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۱۹ نفر خبره و صاحب‌نظر در حوزه مدیریت ورزشی بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه خبرگان مرتبط با مدیریت ورزش شامل مدیران کلان ورزشی و سیاسی کشور، اساتید و اعضا هیئت علمی دانشگاه‌ها در رشته مدیریت ورزشی تشکیل می‌دادند. افراد مصاحبه‌شونده به روش نمونه‌گیری غیرتصادفی از نوع هدفمند و در دسترس انتخاب شدند. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون استفاده شد؛ در این روش بر اساس دیدگاه آترید استرلینگ (۲۰۰۱) از ابزار تحلیل شبکه مضامین استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد عوامل موثر بر اقتصاد در ورزش و تربیت بدنی کشور در چهار حیطه (منابع انسانی، منابع فیزیکی، منابع مالی، کارآفرینی) با ۵۸ مضامین پایه می‌باشد.

نتیجه‌گیری: رفع عیوب ساختار اقتصادی ورزش کشور و هدایت نقدینگی ورزش به سمت کارهای اقتصادی می‌باشد و با ایجاد زیرساخت‌ها، کارآفرینی در ورزش ایجاد می‌شود.

واژه‌های کلیدی: اقتصاد، منابع انسانی، منابع فیزیکی، منابع مالی، کارآفرینی

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزش، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
۲. استاد مدیریت ورزش، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
۳. استاد مدیریت ورزش، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
۴. دانشیار مدیریت ورزش، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: Shabani1345@gmail.com

استناد: موسوی بیوکی، سیدرضا؛ شعبانی بهار، غلامرضا؛ هنری، حبیب و کارگر، غلامعلی. (۱۴۰۵). شناسایی مولفه‌های اقتصاد در تربیت بدنی و ورزش ج.ا. ایران از منظر بیانیه گام دوم انقلاب. مدیریت و توسعه ورزش، ۱۵(۴)، ۱۳۵-۱۵۴.

DOI: <https://doi.org/10.22124/JSMD.2024.27271.2888>

نوآوری پژوهش و پیام کلی

بیانیه گام دوم انقلاب که توسط مقام معظم رهبری در بهمن ماه سال ۱۳۹۸ منتشر شد؛ در این سند راهبردی بیانیه گام دوم انقلاب در هفت عنصر ذکر شده است که با توجه به اهمیت آن در تحقق و اجرایی شدن بیانیه در ورزش، پژوهشی که به این موضوع پرداخته شده باشد مشاهده نشد و از این حیث پژوهشی نوآورانه می‌باشد.

مقدمه

در هزاره سوم، اقتصاد و شاخه های مرتبط با آن از چالش های مهم در سازمان ها می باشد (افشاری و همکاران، ۲۰۱۷). بحران اقتصادی کشور سبب شده تا بسیاری از امور مدیریت و توسعه ملی با چالش های جدی مواجه باشند و در اکثر حوزه ها توسعه چندانی صورت نگیرد. ورزش و صنعت ورزش جزو زمینه هایی است که علی رغم وجود ظرفیت ها و قابلیت های اقتصادی فراوان، به دلیل عدم مدیریت مناسب و شناخت راهبردی لازم در این زمینه هنوز به عنوان یک صنعت چندان مورد توجه نیست (صدیق و همکاران، ۲۰۱۸). گاهی محدودیت های اقتصادی برگرفته از شرایط سیاسی یک کشور بر اثر پیامدهای فشار خارجی و به مفهوم عام تحریم اقتصادی می باشد (سیفی و هال، ۲۰۱۸). نمونه بارز این محدودیت های کلان اقتصادی در سایر زمینه ها و همچنین ورزش، کشور ایران است. ایران در سال های اخیر با نوعی چالش اقتصادی القایی بر اثر شرایط بین المللی روبرو شده است که گاهی این فشارهای اقتصادی خارجی باعث شده تا سیاست ها و رفتارهای غالب در یک کشور برای مقابله با آن ها در نظر گرفته شود (عموزاده و همکاران، ۲۰۱۷). جمهوری اسلامی ایران در مرحله اول به یک سند مشخص برای دیپلماسی اقتصادی نیاز دارد. در این خصوص، باید توجه شود که توفیق دیپلماسی اقتصادی مستلزم یک چشم انداز مناسب از منافع ملی در سطوح منطقه ای و جهانی است (زارع و همکاران، ۲۰۲۰).

مشکلات اقتصادی از جمله مسائل مهمی است که انسان همواره به ویژه در بخش تولید و درآمد با آن روبرو است و ثمره هر نظام اقتصادی، تولید و به تبع آن کالاها و خدماتی می باشد که به عنوان رایج ترین شاخص ارزیابی اقتصادی یک جامعه به شمار می رود (ویکنز و باسکستراند، ۲۰۱۸). فقر و غنای هر کشوری به توان تولید سرانه اقتصادی آن وابسته می باشد. لذا تولید بیشتر، امکان سرمایه گذاری و ظرفیت سازی اقتصادی را در آینده فراهم و در نهایت زندگی مادی، اجتماعی و فرهنگی بهتر را برای نسل آینده فراهم می نماید (پریز^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). ورزش نیز ابزاری کم هزینه و پر فایده در خلق ثروت است که به نظر می رسد لزوم توجه به ویژه در سه حوزه اشتغال، سرمایه گذاری و سلامت می تواند به توسعه اقتصادی کشور کمک کند (شریعتی فیض آبادی و مقدم بقا، ۲۰۲۰). ورزش را می توان از جمله پدیده های با ابعاد مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی بخش قابل توجهی از جمعیت جهان را درگیر نموده است (خدادادکاشی، ۲۰۱۶). شاید نتوان به سادگی اثرات گسترده ورزش را که به صورت فزاینده بر ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جامعه تاثیرگذار است بیان نمود (کلاشی، ۲۰۲۱).

از نگاه توسعه به ورزش این صنعت به سرعت جهانی شده و قلمرو آن همه جا را تسخیر نموده است و با همه جنبه های اقتصادی آن توانسته سهم عمده ای از تولید ناخالص داخلی کشورها را بر عهده گیرد به طوری که سهم صنعت ورزش از این شاخص در کشورهای پیشرفته بیش از ۲ درصد گزارش شده و جایگاه آن را در بین دیگر صنایع ارتقا بخشیده است (رستم زاده و همکاران، ۲۰۱۲). ورزش می تواند تأثیر زیادی در رشد و رونق اقتصاد کشور به خصوص اقتصاد ورزشی داشته باشد. از سویی دیگر با تولید محصول باکیفیت و علمی و استفاده از توانمندی و ظرفیت های نیروی داخلی متخصص موجب تحقق اقتصاد مقاومتی و کاهش خروج ارز از داخل کشور می شود (هنری و خزائی، ۲۰۱۸). ورزش به عنوان یک عنصر مهم اقتصادی در تولید و مصرف کالاها و خدمات ورزشی و اقتصادی جوامع مختلف نقش اساسی دارد (محمدی عسکرآبادی و همکاران، ۲۰۱۸). ژنگ و ماسون^۴ (۲۰۱۸) برای ارزیابی جایگاه ورزش

¹ Seyfi & Hall

² Wikner & Backstrand

³ Perez

⁴ Zheng and Mason

قهرمانی و حرفه‌ای در اقتصاد دیجیتال آمریکای شمالی مولفه‌هایی مانند ظرفیت اکوسیستم، رقابت پذیری بازار، بسترهای نرم افزاری و محتوای رسانه‌ای را مورد بررسی قرار دادند. هایدوک و واکر (۲۰۱۸) برای تحلیل روند سه دهه اخیر اقتصاد ورزش انگلستان گزارش کردند شاخص‌های مشارکت، سرمایه‌گذاری و کارآفرینی سازمان‌های ورزشی را مورد بررسی قرار داد و گزارش کرد که وضعیت نوسانی داشته‌اند.

مطابق متن بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، اقتصاد یک نقطه‌ی کلیدی تعیین کننده است. اقتصاد قوی، نقطه‌ی قوت و عامل مهم سلطه ناپذیری و نفوذناپذیری کشور است و اقتصاد ضعیف، نقطه‌ی ضعف و زمینه ساز نفوذ و سلطه و دخالت دشمنان است (دوستی و همکاران، ۲۰۱۹). نظام جمهوری اسلامی ایران، به عنوان مظهر حکومت اسلامی، طلیعه‌دار اندیشه‌ای است که در پی استقرار ارزش‌های دینی و اسلامی است و برای استقرار این ارزش‌ها، نیازمند ساختاری انتظام بخش در تراز انقلاب اسلامی برای تحقق تمدن اسلامی است (محمودلی و همکاران، ۲۰۱۸). با ورود انقلاب اسلامی به دهه پنجم حیات خود (در بهمن ماه ۲۰۱۶)، رهبر انقلاب اسلامی ایران با صدور بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، ضمن مرور تجارب و تبیین دستاوردهای بزرگ چهار دهه گذشته انقلاب اسلامی، برای ادامه این راه روشن، توصیه‌های اساسی و راهبردی به منظور جهاد بزرگ برای ساختن ایران اسلامی و تمدن نوین اسلامی ارائه کرده‌اند. یکی از تأکیدات مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، موضوع اقتصاد به عنوان یک نقطه کلیدی تعیین کننده است (بیانیه گام دوم، ۲۰۱۸). در همین رابطه، فقط جمالی و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهش خود به بررسی مولفه‌های اقتصاد مقاومتی در گام دوم انقلاب پرداختند. هدف این پژوهش بررسی مولفه‌های اقتصادی گام دوم انقلاب و معرفی راهبردهای اقتصاد مقاومتی به‌عنوان الگوی اقتصادی گام دوم انقلاب است. مولفه‌های اقتصادی گام دوم انقلاب عبارتند از: مقاومت بلندمدت، مبارزه با چالش‌های درونی و بیرونی، الگویی بومی، ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی عدالت اقتصادی و مبارزه با فساد، حضور فعال جوانان، بهره‌مندی از فهرست طولانی امکانات. مولفه‌های اقتصاد مقاومتی عبارتند از: مقاومت، دانش بنیاد، جهادی، مولد، درون‌زا و برون‌گرا، بلندمدت، عدالت بنیان، مردمی بودن و ... که الگویی مناسب جهت پاسخ به مولفه‌های اقتصادی گام دوم انقلاب است.

مرور پژوهش‌های داخلی و خارجی در حوزه ورزش نشان داد که هر چند ظرفیت‌های اقتصادی، مورد توجه محققان بوده، اما تاکنون ظرفیت‌شناسی اقتصادی ورزش با رویکرد جامع و نظام‌مند مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین نیاز به انجام پژوهش‌های تخصصی و بومی برای مدیریت و توسعه اقتصادی ورزش کشور وجود دارد تا بتوانند به تدبیر و اقدامات بهتری جهت شناخت ظرفیت‌های اقتصادی، فعال‌سازی ظرفیت‌های بالقوه و پویا سازی ظرفیت‌های موجود بپردازند. از طرفی، با توجه به بحران اقتصادی کشور و مشکلات تأمین مالی پروژه‌ها و رویدادهای ورزشی از مسیر موجود مقدور نیست و سازمان‌های ورزشی کشور باید از طریق ظرفیت‌های اقتصادی جدید به تأمین مالی خود بپردازند. اما در این زمینه شاخص‌ها و عوامل زیادی اثرگذار هستند. البته، پیش از این مطالعاتی با روش‌شناسی علمی در زمینه‌های اقتصاد همچنین ورزش و با هدف تفسیر، تدوین و بکارگیری بیانیه گام دوم انقلاب اجرا شده است اما آنچه که پژوهش حاضر را به لحاظ محتوایی متمایز می‌نماید توجه به ورزش در دو بعد صنعت و خدمات و استفاده از دیدگاه‌های صاحب‌نظران ورزش، اقتصاد، مدیران و بخش خصوصی مرتبط با ورزش است. لذا، سوال اصلی پژوهش این بود که عوامل موثر بر اقتصاد در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران با رویکرد بیانیه گام دوم انقلاب کدام است؟

روش‌شناسی

روش پژوهش حاضر از لحاظ هدف بنیادی و از نظر استراتژی کیفی می‌باشد. برای دستیابی به داده‌ها از روش مصاحبه با خبرگان و روش اسنادی استفاده شد. برای تحلیل داده‌های پژوهش از روش تحلیل مضمون بهره گرفته شد. بررسی

پیشینه و مطالعه منابع و متون و شیوه همسوسازی داده‌ها، کدهای مضامین پایه، سازمان دهنده کلیدی مرتبط با عوامل موثر بر پیاده‌سازی سرفصل‌های بیانیه گام دوم انقلاب مولفه‌های اصلی اقتصاد استخراج شده است. جمع‌آوری داده‌ها در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ و شیوه جمع‌آوری داده‌ها از نوع مصاحبه نیمه‌ساختارمند بوده است. جامعه آماری پژوهش را کلیه خبرگان ورزش شامل مدیریت کلان ورزشی و سیاسی کشور، اساتید و اعضا هیئت علمی دانشگاه‌ها رشته مدیریت ورزشی تشکیل می‌دادند. افراد مصاحبه‌شونده به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون و تحلیل محتوا^۱ استفاده شد که به بررسی نظام مند، عینی، کمی و تعمیم‌پذیر پیام‌های ارتباطی می‌پردازد. این روش در دسته‌بندی روش‌ها، پنهانگر محسوب می‌شود و از آن برای بررسی محتوای آشکار پیام‌های موجود در یک متن می‌پردازد و در نتیجه وارد تاویل و نشانه‌شناسی محتوای پیام نمی‌شود. در این روش بر اساس روش آترید استرلینگ^۲ (۲۰۰۱) از ابزار تحلیل شبکه مضامین استفاده شد. جهت تایید اعتبار داده‌های در پژوهش حاضر، ضمن دقت در تحلیل داده‌ها، کدگذاری و طبقه‌بندی، خلاصه‌ای از کدها و مضامین مستخرج از تحلیل، به چند نفر از شرکت کنندگان (خبرگان) ارسال شد و دیدگاه‌ها و نظرات آنها در طول تجزیه و تحلیل داده‌ها مورد توجه قرار گرفت. همچنین جهت تایید صحت طبقات به دست آمده از نظر ۱۹ نفر از اعضای هیأت علمی، مدیران و صاحب نظران که به سوال عوامل موثر بر اقتصاد در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش جمهوری اسلامی ایران کدام است؟ تا رسیدن به اشباع نظری جواب دادند. بر این اساس، مضامین به سه دسته: ۱- مضامین پایه (کدها و نکات کلیدی متن)، ۲- مضامین سازمان‌دهنده (مضامین به دست آمده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه) و ۳- مضامین فراگیر (مضامین عالی دربرگیرنده اصول حاکم بر متن به مثابه کل) طبقه‌بندی شدند. سپس این مضامین به صورت نقشه‌های شبکه تارنما، رسم و روابط میان آنها مشخص شد. تجزیه و تحلیل‌ها با استفاده از نرم افزار مکس کیو دی ای انجام شد.

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت شناختی در جدول ۱ آمده است.

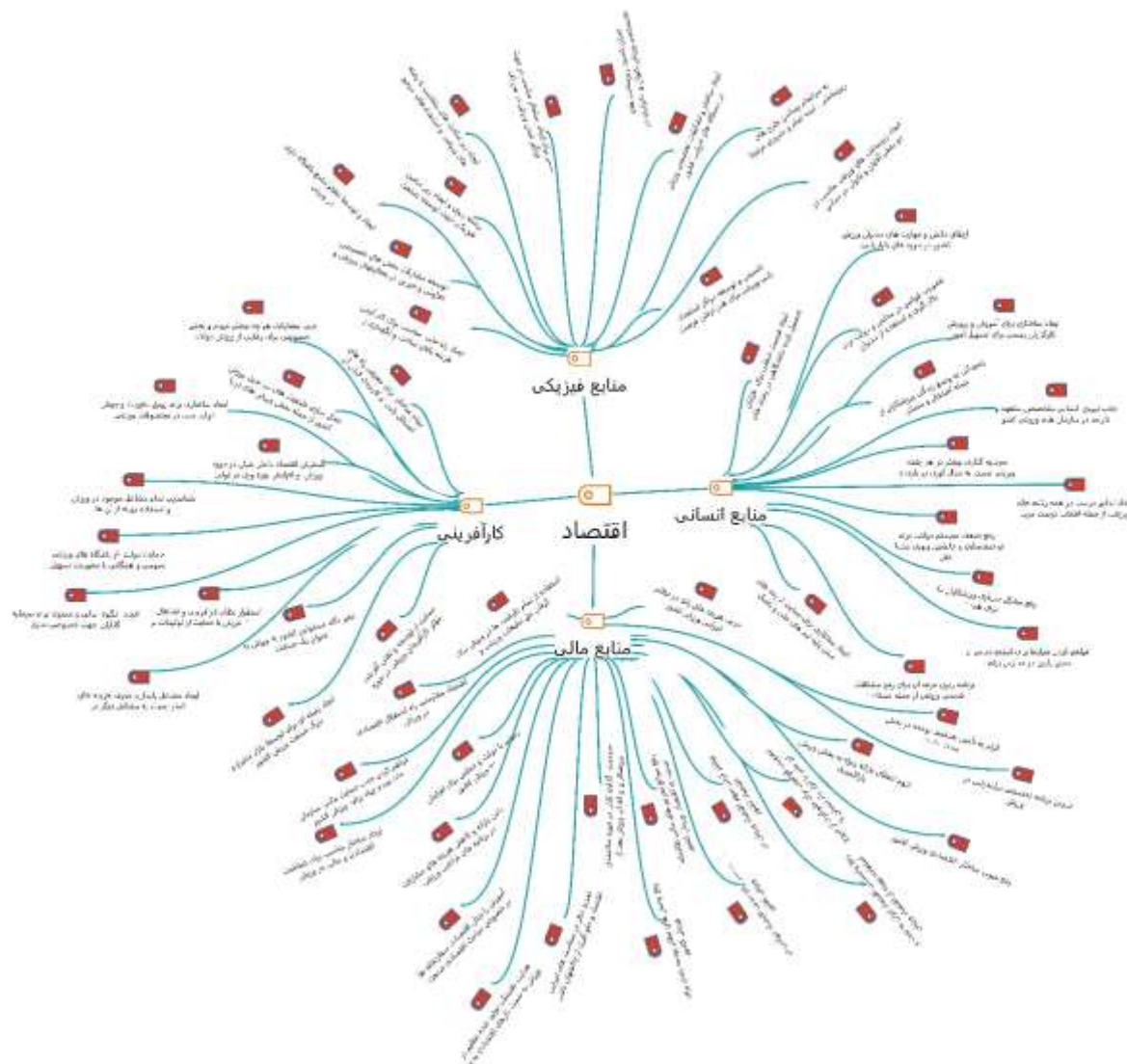
جدول ۱. ویژگی جمعیت‌شناختی گروه مصاحبه‌شوندگان

Table 1. Demographic characteristics of the interviewee group

درصد فراوانی Percentage Frequency	فراوانی Frequency	حوزه‌ها Areas		ویژگی جمعیت شناختی Demographic Characteristics			
		اساتید و اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها رشته مدیریت ورزشی Professors and faculty members of universities specializing in sports management	مدیران ارشد ورزشی و سیاسی کشور Senior sports and political managers of the country	جنسیت Gender	سن Age		
٪۹۴/۷۴	۱۸	٪۴۲/۱۱	۸	٪۵۲/۶۳	۱۰	مرد	
٪۵/۲۶	۱	٪۵/۲۶	۱	٪۰	۰	زن	
٪۲۶/۳۲	۵	٪۱۵/۷۹	۳	٪۱۰/۵۳	۲	۳۵-۴۴ سال	
٪۳۱/۵۸	۶	٪۱۵/۷۹	۳	٪۱۵/۷۹	۳	۴۵-۵۴ سال	

¹ Content analysis

² Attride-Stirling

شکل ۱. مولفه های شناسایی شده در اقتصاد ورزش بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش ج.ا. ایران
Figure 1. Presentation of a model based on the statement of the second step of the revolution in physical education and sports of the Republic of Iran with an economic approach

محقق به منظور شناسایی مولفه های اقتصاد در تربیت بدنی و ورزش ج.ا. ایران تا حد ممکن بر اساس نظرات خبرگان سعی در اکتشاف مقولات داشت و بدین منظور اکثر کدهای احصاء شده شامل مقولات با اسامی مشابه می باشند تا در تبیین رابطه به مقولات در آینده و پیاده سازی نظریه داده بنیاد محقق با مشکلی مواجه نشود.

جدول ۳. مضامین فراگیر، سازماندهنده و پایه مولفه‌های اقتصاد بیابانه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش ج.ا. ایران
Table 3. Overarching themes, organizing themes, and basic themes of the components of economics in physical education and sports in the Republic of Iran

مصاحبه BACKGRO UND	پیشینه INTERVIEW	مضامین پایه BASIC THEMES	مضامین سازماندهنده ORGANIZING THEMES	مضامین فراگیر OVERAR CHING THEMES
R8	P1,P3,P9,P10,P15,P17	تصویب قوانین در مجلس و دولت برای بکارگیری و استفاده از مدیران در سازمان‌های ورزشی فقط از فارغ التحصیلان رشته مدیریت ورزشی و جلوگیری از ورود افراد غیرمتخصص و ناکارآمد در حوزه ورزش	(۱)	منابع انسانی Human Resources
R25	P2,P5,P8,P11,P12,P16,P18	ارتقای دانش و مهارت‌های مدیران ورزش کشور در حوزه‌های بازاریابی، امور حقوقی و قراردادهای و جذب منابع مالی	(۲)	
R	-	رسیدگی به وضع زندگی ورزشکاران از جمله اشتغال و مسکن	(۳)	
R4	P2,P8,P9,P19	ایجاد ساختاری برای آموزش و پرورش کارگزاران رسمی برای تسهیل امور و قراردادهای ورزشکاران رشته‌های مختلف ورزشی	(۴)	
R1,R5,R6,R11	P1,P6,P7,P10,P12,P13,P17,P18	جذب نیروی انسانی متخصص، متعهد و کارآمد در سازمان‌های ورزشی کشور	(۵)	
R7,R25	P3,P4,P6,P9,P14,P15	ایجاد فرصت شغلی برای هزاران تحصیل کرده دانشگاهی در رشته‌های مختلف ورزشی توسط وزارت خانه‌های ورزش و جوانان و کار و رفاه اجتماعی	(۶)	
-	P5,P7,P9,P11,P13,P16,P18	سرمایه گذاری بیشتر در هر رشته ورزشی نسبت به مدال آوری در بازی‌های آسیایی، المپیک و جهانی	(۷)	
-	P1,P3,P6,P10,P12,P19	رفع ضعف سیستم دولتی برای توانمندسازی و جانشین پروری مدیران انقلابی و جهادی	(۸)	
R	-	اتخاذ تدابیر درست در همه رشته‌های ورزشی از جمله انتخاب درست مربی و ترکیب تیم‌های ملی	(۹)	
R25	P3,P6,P7,P9,P12,P14,P17	فراهم کردن شرایط برای استعدادیابی از سنین پایین در مدارس برای استفاده حداکثری از استعدادها	(۱۰)	
-	P1,P4,P10,P11,P19	رفع مشکل سربازی ورزشکاران یک بار برای همیشه	(۱۱)	
R	-	برنامه‌ریزی حرفه ای برای رفع مشکلات قدیمی ورزشی از جمله مسئله خصوصی سازی، مسئله قراردادهای ورزشی، مسئله مربی خارجی، نقش دولت در ورزش و تیم‌های ورزشی	(۱۲)	
R3,R5	P3,P7,P11,P18	ایجاد ساختاری برای حمایت از رده‌های سنی پایه تیم‌های ملی و باشگاهی جهت جوانگرایی و پشتیبانی از تیم‌های بزرگسال	(۱۳)	
-	P1,P10,P12,P16,P18,P19	تاسیس و توسعه مراکز استعدادیابی ورزشی برای هدر نرفتن فرصت‌های طلایی فرزندان ایران اسلامی	(۱۴)	
R9,R24,R25	P8,P12,P15,P17	ایجاد زیرساخت‌های ورزشی مناسب در دو بخش آقایان و بانوان در سراسر کشور	(۱۵)	
R1	P2,P6,P8,P13,P14,P19	ایجاد ساختار و تشکیلات تخصصی ورزش در دستگاه‌های اجرایی کشور	(۱۶)	
R5,R10	P1,P5,P7,P10,P17	به سرانجام رساندن طرح‌های زیرساختی، نیمه تمام و ضروری مرتبط با ورزش	(۱۷)	
R26	P4,P6,P9,P11,P15,P16,P18,P19	تلاش برای ایجاد ساختار مناسب در جهت فراگیر شدن ورزش در بین افراد جامعه	(۱۸)	
R20,R25	P6,P10,P11,P12,P14,P17,P19	جبران کمبود زیرساخت‌های اختصاصی ورزش بانوان و نابرابری در امکانات و تجهیزات نسبت به مردان	(۱۹)	
R23	P3,P5,P8,P13,P16	ایجاد زیر ساخت‌های متناسب با رشته‌های ورزشی و استعدادهای موجود در هر شهر	(۲۰)	

R22,R25	P2,P4,P7,P9,P11,P12,P16,P17	برنامه ریزی و ایجاد زیر ساخت فیزیکی جهت توسعه صنعت گردشگری در ورزش	(۲۱)
R15,R16,R17,R20,R25	P4,P10,P15,P19	ایجاد و توسعه نظام جامع باشگاه داری در ورزش	(۲۲)
-	P1,P3,P5,P6,P7,P13,P18	توسعه مشارکت بخش های خصوصی، تعاونی و خیرین در فعالیتهای ورزشی و تکمیل و مدیریت پروژه های عمرانی ورزشی	(۲۳)
-	P2,P4,P8,P12,P15,P16,P17,P19	ایجاد راه حلی مناسب برای کم کردن هزینه بالای ساخت و نگهداری زیرساخت های ورزشی	(۲۴)
R14	P5,P6,P9,P10,P14	حذف هزینه های زائد در نظام اجرایی ورزش کشور	(۲۵)
R24	P4,P7,P11,P19	الزام به تأمین هدفمند بودجه در بخش ورزش بانوان	(۲۶)
-	P1,P3,P7,P9,P12,P15,P16,P18	لزوم اعطای یارانه ویژه به بخش ورزش پارالمپیک	(۲۷)
R10,R12,R15,R16	P2,P8,P11,P14	تدوین برنامه تخصصی درآمدزایی در ورزش	(۲۸)
R2,R3,R4,R6,R10,R27	P4,P5,P6,P10,P13,P17,P19	رفع عیوب ساختار اقتصادی ورزش کشور	(۲۹)
R24	P3,P9,P11,P14,P16,P18	تصویب قوانینی برای جلوگیری از خروج ارز ملی با قرار داد نیستن با مربیان و ورزشکاران بی کیفیت خارجی	(۳۰)
R13	P5,P6,P7,P8,P17	رفع وابستگی اقتصاد ایران به نفت و استفاده بهینه از اقتصاد ورزش	(۳۱)
R1,R2,R6,R21	P8,P9,P10,P12	بیشتر کردن سهم اقتصاد ورزش در اقتصاد کشور	(۳۲)
R21,R27	P2,P4,P6,P11,P13,P14,P16,P19	ایجاد ساختار برای حذف اقتصاد دولتی در ورزش کشور	(۳۳)
-	P1,P8,P15,P17,P18	رفع چالش های نظام بودجه بندی برای ورزش کشور	(۳۴)
R4	P3,P5,P7,P9,P10,P12	رفع موانع تحریم های مالی ظالمانه نسبت به اقتصاد ورزش کشور	(۳۵)
R20	P6,P10,P11,P12,P14,P17,P19	تجدید نظر در سیاست های اجرایی اقتصاد و جلوگیری از چالش های ناشی از آن روی ورزش کشور	(۳۶)
-	P3,P7,P13,P19	سیاست گذاری کلان در حوزه سالمندی ورزشکاران و اهالی ورزش بعد از بازنشستگی	(۳۷)
R1,R15	P1,P8,P11,P14,P15,P17	هدایت نقدینگی تولید شده عظیم در ورزش به سمت کارهای اقتصادی به جای هزینه کرد صفر	(۳۸)
-	P2,P4,P9,P10,P13	آموزش را ییزان اقتصادی سفارتخانه ها در خصوص مباحث اقتصادی صنعت ورزش کشور	(۳۹)
-	P1,P5,P6,P11,P16,P17,P19	دادن یارانه و کاهش هزینه های مشارکت در برنامه های فراغتی ورزشی به دهک های پایین جامعه	(۴۰)
-	P3,P4,P7,P9,P14	رایزنی با دولت و مجلس برای افزایش بودجه ورزش کشور	(۴۱)
-	P1,P4,P5,P8,P10,P12,P17	ایجاد ساختار مناسب برای شفافیت اقتصادی و مالی در ورزش	(۴۲)
R16,R25	P2,P6,P14,P18	فراهم کردن جذب حمایت مالی سازمان های مردم نهاد برای ورزش کشور	(۴۳)
-	P1,P5,P8,P11,P12,P13,P15,P16	اقتصاد مقاومتی راه تحقق استقلال اقتصادی در ورزش	(۴۴)
R19	P1,P2,P7,P9,P14,P18	استفاده از تمام ظرفیت ها در ورزش برای گرفتن حق تبلیغات ورزشی و هزینه کردن آن برای ورزش	(۴۵)
R1,R17,R1	P5,P12,P14,P16	حمایت از توسعه و نقش آفرینی مؤثر کارآفرینان ورزشی در حوزه ورزش	(۴۶)

8	,P17		
R2	P2,P10,P13,P15 ,P18,P19	ایجاد زمینه ای برای توسعه بازار متنوع و بزرگ صنعت ورزش کشور	(۴۷)
R11, R19,R25	P1,P2,P8,P16	ایجاد انگیزه مالی و معنوی برای سرمایه گذاران جهت خصوصی سازی ورزش کشور	(۴۸)
R10	P4,P6,P7,P10,P 11,P13,P16,P19	تغییر نگاه مسئولین کشور به ورزش به عنوان یک صنعت	(۴۹)
R19	P2,P3,P12,P13, P14,P15,P18	حمایت دولت از باشگاه های ورزشی عمومی و همگانی با محوریت تسهیل مشارکت و تشویق سرمایه گذاری بخش خصوصی	(۵۰)
R1,R19	P2,P8,P11,P14	استقرار نظام کارآفرینی و اشتغال صنعت ورزش با حمایت از تولیدات ملی و تجاری سازی محصولات نوآورانه	(۵۱)
-	P4,P5,P6,P10,P 13,P17,P19	شناسایی تمام مشاغل موجود در ورزش و استفاده بهینه از آن ها	(۵۲)
-	P3,P9,P11,P14, P16,P18	ایجاد مشاغل پایدار با صرف هزینه های کمتر نسبت به مشاغل دیگر در ورزش	(۵۳)
R1,R3,R10 ,R18,R19	P5,P6,P7,P8,P1 7	گسترش اقتصاد دانش بنیان در حوزه ورزش و افزایش بهره وری در تولید محصولات ورزشی	(۵۴)
R17,R20	P8,P9,P10,P12	ایجاد ساختاری برای رونق، تقویت و جهش تولید ملی در محصولات ورزشی	(۵۵)
R1,R26	P2,P4,P6,P11,P 13,P14,P16,P19	ایجاد ساختار برای معرفی راه های اشتغال زایی و کاربردی کردن آن در ورزش	(۵۶)
-	P1,P8,P15,P17, P18	فعال سازی ظرفیت های بی بدیل ورزش کشور از جمله بخش ورزش های دریایی و هوایی	(۵۷)
-	P3,P5,P7,P9,P1 0,P12	جلب مشارکت هر چه بیشتر مردم و بخش خصوصی برای رهایی از ورزش دولتی	(۵۸)

مضامین فراگیر، سازمان دهنده و پایه مطابق با نتایج به دست آمده از ۱۹ مصاحبه که با حرف (P) مشخص شده در ادامه در جدول ۴ به صورت خلاصه نشان داده شده است.

جدول ۴. مضامین فراگیر و مضامین سازمان دهنده حاصل از مصاحبه ها
Table 4. Overarching themes and organizing themes from the interviews

مضامین فراگیر OVERARCHING THEMES	مضامین سازمان دهنده ORGANIZING THEMES	ردیف ROW
اقتصاد ECONOMY	منابع انسانی	(۱)
	منابع فیزیکی	(۲)
	منابع مالی	(۳)
	کارآفرینی	(۴)

بحث

نتایج پژوهش نشان داد عوامل موثر بر تحقق اقتصاد در بیانیه گام دوم انقلاب در تربیت بدنی و ورزش ج.ا. ایران شامل منابع انسانی، منابع فیزیکی، منابع مالی، کارآفرینی می باشد. این نتایج با نتایج پژوهش هایی همچون نقی پور گیوی و همکاران (۲۰۲۳) که در پژوهش خود دریافتند عوامل همچون (بسترسازی اقتصادی، تحرکات اقتصادی، سیاست بین الملل و تعاملات اقتصادی) بر شکل گیری دیپلماسی اقتصادی ورزش ایران تاثیرگذار هستند، همسو بود. شاید نتوان به سادگی آثار گسترده ورزش را که به صورت فزاینده ای بر ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماع، اقتصادی و سیاسی جامعه تأثیرگذار است، برشمرد. ایجاد اشتغال، بهبود سلامت، کاهش هزینه های درمان، افزایش غرور ملی، افزایش بهزیستی،

کیفیت زندگی، کاهش میزان جرم و جنایات و بزهکاری، کاهش مصرف مواد مخدر و سیگار، افزایش امید به زندگی، رشد اقتصاد منطقه‌ای و بهبود چهره کشورها در عرصه بین‌المللی و جهانی از جمله تأثیراتی است که ورزش در جامعه برجای خواهد گذاشت.

جمالی و همکاران (۲۰۲۰) در مولفه‌های اقتصادی گام دوم انقلاب شامل عواملی همچون مقاومت بلندمدت، مبارزه با چالش درونی و بیرونی، الگوی بومی، ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی عدالت اقتصادی و مبارزه با فساد، حضور فعال جوانان، بهره‌مندی از فهرست طولانی امکانات را برای تحقق بیان داشتند و مولفه‌های اقتصاد مقاومتی همچون مقاومت، دانش بنیاد، جهادی، مولد، درون‌زا و برون‌گرا، بلندمدت، عدالت بنیان و مردمی بودن که الگویی مناسب جهت پاسخ به مولفه‌های اقتصادی گام دوم انقلاب می‌باشند. گلیچ و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهش خود بیان داشتند بیانیه گام دوم انقلاب به عنوان یکی از موثرترین اسناد و منابع قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری در کشور محسوب می‌شود لذا فهم و تفسیر آن می‌تواند در ارتقای بینش مخاطبان، نقش موثری داشته باشد و سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان را در تدوین سیاست‌های اقتصادی، فرهنگی و سیاسی راهنمایی کند. بخشنده و همکاران (۲۰۱۸) اذعان داشتند که در برآورد مدل رشد اقتصادی صنعت ورزش ایران منابع انسانی بخش ورزش در کوتاه‌مدت و بلندمدت بیشترین تأثیر را بر رشد اقتصادی صنعت ورزش ایران دارد. بنابراین به‌منظور رشد اقتصادی صنعت ورزش، بهتر است سرمایه‌گذاری در بخش منابع انسانی صورت گیرد. حاجی‌حیدری و نظری (۲۰۱۸) در پژوهش خود به صورت کلی اشاره داشتند جهت بکارگیری سیاست‌های مهم اقتصادی در قلمروهای مدیریتی مثل ورزش می‌بایست فرهنگ‌سازی، فراهم ساختن بسترهای زیرساخت نرم و سخت و نیروی انسانی کارآمد و همچنین استفاده از حداکثر ظرفیت‌های علمی، جغرافیایی، بومی و جامعه‌شناختی اجرایی شود. افشاری و همکاران (۲۰۱۸) معتقدند مسئولین برای توسعه در بخش صنعت ورزش راهی جز توجه ویژه به راهکارهای اقتصاد مقاومتی به خصوص توجه به زیرساخت‌های اقتصادی و درآمدزا ندارند.

مومنی‌فر و همکاران (۲۰۲۱) به شناسایی و اولویت‌بندی شاخص‌های فعال کردن بخش خصوصی در اقتصاد مقاومتی ورزش کشور پرداختند. نتایج نشان داد پرداخت یارانه‌های حمایتی به سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی، وجود ثبات اقتصادی و همچنین بهبود فرآیندهای مشخص و سهل‌الوصول جهت ورود بخش خصوصی به ورزش استفاده شود تا روند خصوصی‌سازی در کشور با سهولت بیشتری انجام پذیرد. همچنین مهدوی‌خانقاه و همکاران (۲۰۲۳) در مقاله خود به این نتیجه رسیدند که توسعه جامعه شناسی ورزش یکی از مهمترین دلایل توسعه سرمایه‌گذاری در ورزش است و زیرساخت‌های سیاسی برای توسعه سرمایه‌گذاری در ورزش در وضعیت بحرانی و توسعه منابع انسانی مهمترین راهبردها از نگاه صاحب‌نظران بود.

جلالی و همکاران (۲۰۱۶) به این نتیجه رسیدند که منابع انسانی بخش ورزش، در کوتاه‌مدت و بلندمدت اثر مثبت و معناداری بر رشد اقتصادی صنعت ورزش ایران دارد. همچنین، نقش منابع انسانی در رشد صنعت ورزش بیشتر از موجودی سرمایه است. دستوم و همکاران (۲۰۱۸) بیان داشتند که اقتصاد دانش‌بنیان در ورزش بدون تحقق الگوی چهارگانه بین دولت، دانشگاه، صنعت و جامعه میسر نیست. در الگوی بدست آمده اگر سیستم‌های چهارگانه دارای نهادها، نقش‌ها و ساختارهای دانش‌محور فعال باشند و در فرآیندهای دانش‌بنیان مشارکت نمایند یک اکوسیستم مناسب برای اقتصاد دانش‌بنیان در ورزش شکل می‌گیرد که پیامدهای قابل‌توجهی نیز برای اقتصاد و ورزش کشور خواهد داشت. خلیفه (۲۰۱۷) بیان داشت سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات و ارتباطات، نوآوری‌های سازمانی و سرمایه انسانی سه بخش اساسی در اقتصاد هستند که بر عملکرد در شرکت‌ها در تونس تأثیر می‌گذارد. فناوری اطلاعات و ارتباطات با سرمایه انسانی و فناوری اطلاعات و ارتباطات با نوآوری‌های سازمانی با هم در ارتباط مستقیم می‌باشند ولی سرمایه انسانی و نوآوری‌های سازمانی ارتباطی یافت نگردید. هنری و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش خود نشان دادند که در بین موانع اجرای اقتصاد مقاومتی ابعاد ضعف

عوامل حقوقی و قانونی (۸۴ درصد) بیشترین تاثیر را دارد. با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود که مراجع قانون‌گذار با وضع قوانین و مقررات به پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در ورزش یاری رسانند. خزائی و همکاران (۲۰۱۵) ۱۶ عنصر چالش‌های پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی در صنعت ورزش کشور را شناسایی کردند که این عوامل در قالب پنج عامل کلی ضعف عوامل حقوقی و قانونی، فقدان برنامه محوری، بی‌توجهی به پژوهش و توسعه، عوامل اقتصادی و بی‌توجهی به اسناد بالادستی دسته‌بندی می‌شوند. با توجه به یافته‌های پژوهش، چالش‌هایی شناسایی شدند که می‌توان با برطرف کردن آنها موجب توسعه صنعت ورزش کشور شود. پیرجمادی و همکاران (۲۰۲۱) عوامل ساختاری و دولتی، نبود چشم انداز و فرآیندهای مشخص، عدم استفاد از فناوری اطلاعات از علل اصلی موانع توسعه ورزش می‌دانند. عوامل تیم‌سازی، تقویت منابع انسانی متخصص و کارآفرین، سیستم حمایتی و تسهیل مقررات از راهبردهای مهم جهت دستیابی به اشتغال‌زایی، خودکفایی اقتصادی، توسعه ورزش و رشد و احیای شرکت‌های ورزشی دانش بنیان می‌باشند که این پژوهش‌های با نتایج پژوهش حاضر همسو می‌باشند.

اقتصاد و ورزش رابطه تنگاتنگی با یکدیگر دارند و توسعه ورزش می‌تواند تأثیرات مثبت قابل توجهی بر اقتصاد یک کشور داشته باشد. این تأثیرات شامل افزایش تولید ناخالص داخلی، ایجاد فرصت‌های شغلی، جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و بهبود سطح رفاه اجتماعی است. دولت‌ها نقش مهمی در توسعه ورزش دارند. آن‌ها می‌توانند با سرمایه‌گذاری در بخش ورزش، توسعه زیرساخت‌های ورزشی، حمایت از ورزشکاران و برگزاری رویدادهای ورزشی، به توسعه ورزش کمک کنند. همچنین، دولت می‌تواند با وضع قوانین و مقررات مناسب، به رشد و توسعه صنعت ورزش کمک کند بر اساس گزارش روزنامه مناقصه مزایده. تلاش برای فرصت شغلی هزاران تحصیل کرده دانشگاهی در رشته‌های مختلف ورزشی توسط وزارت خانه‌های ورزش و جوانان و کار و رفاه اجتماعی جهت رفع ضعف دستگاه دولتی برای توانمندسازی و جانشین‌پروری مدیران انقلابی و جهادی در ورزش انجام گیرد. همچنین پروژه‌های عمرانی ورزشی زیادی در کشور ناتمام مانده است که می‌توان با توسعه مشارکت بخش‌های خصوصی، تعاونی و خیرین در فعالیت‌های ورزشی و تکمیل و مدیریت این پروژه‌ها کمک نمود. در کنار استفاده از کمک‌های افراد خیر در ورزش با دادن یارانه و کاهش هزینه‌های مشارکت در برنامه‌های فراغتی ورزشی به دهک‌های پایین جامعه، سلامت این افراد تضمین شود که سلامت جامعه از ابعاد مهم ورزش می‌باشد. مسئولان ورزش کشور با رایزنی با دولت و مجلس برای افزایش بودجه ورزش کشور تلاش نمایند.

در کنار بعد سلامت یکی از ابعاد مهم ورزش، کارآفرینی می‌باشد؛ با استقرار نظام کارآفرینی و اشتغال صنعت ورزش با حمایت از تولیدات ملی و تجاری سازی محصولات نوآورانه و گسترش اقتصاد دانش بنیان در حوزه ورزش و افزایش بهره‌وری تولید محصولات ورزشی که یکی از موارد بیان شده در بیانیه گام دوم می‌باشد می‌توان به جوانان ورزشکار کمک شایانی کرد. همان‌طور که در تحلیل‌های آسیب شناختی بیانیه اشاره شده، مصرف‌گرایی یکی از ابزارهای دشمن برای تضعیف نظام است. در تربیت بدنی، این امر به معنای بهینه‌سازی استفاده از امکانات ورزشی موجود به جای ساخت تجهیزات لوکس، اولویت بندی پروژه‌های ورزشی مبتنی بر نیازهای واقعی جامعه (مانند ورزش همگانی به جای تمرکز صرف بر ورزش قهرمانی) و تأکید بر حل مشکلات از طریق ظرفیت‌های داخلی، مستلزم توسعه مدل‌های درآمدزایی پایدار برای فدراسیون‌ها (مانند برگزاری لیگ‌های حرفه‌ای با جذب حامیان مالی داخلی)، سرمایه‌گذاری بر تولید داخلی تجهیزات ورزشی به جای واردات می‌باشد. رهبری در بیانیه بر جهش در پیشرفت‌های مادی و معنوی تأکید دارند. تربیت بدنی در این چارچوب، نه هزینه بلکه سرمایه‌گذاری است با پیامدهای اقتصادی مستقیم و تقویت قوای جسمانی نسل جوان - به عنوان محور گام دوم - منجر به کاهش بیماری‌های ناشی از کم‌تحرکی مانند چاقی، دیابت و در نتیجه کاهش بار مالی نظام سلامت می‌شود. هدف بیانیه در ایجاد اقتصاد پویا است. اقتصاد در تراز تمدن نوین اسلامی اقتصاد در گام دوم انقلاب، فراتر از نگاه ابزاری، پایه‌گذار تمدن نوین اسلامی است با این ویژگی‌ها: ترکیب عدالت و کارآفرینی؛ ایجاد بازار رقابتی توأم با مسئولیت‌پذیری اجتماعی و حمایت از

مستضعفان. گذار از اقتصاد نفتی: حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان با محوریت نیروی جوان و خلاق. الگوی بومی توسعه: ارائه مدلی جایگزین برای نظام‌های سرمایه‌داری و سوسیالیستی با تکیه بر آموزه‌های اسلامی. نتایج این تحقیق با محوریت نظریه نظام انقلابی، اقتصاد را به عرصه‌ای برای تجلی آرمان‌های انقلاب تبدیل می‌کند؛ اقتصادی که هم‌زمان عدالت‌محور، مقاوم در برابر تهدیدات و پیشرو در فناوری است. تحقق آن مستلزم عزم ملی، مدیریت جهادی و به‌کارگیری حداکثری ظرفیت‌های جوانان است.

نتیجه‌گیری کلی و پیام مقاله

تحلیل اقتصاد ورزش در چارچوب بیانیه گام دوم انقلاب، پنج خلأ کلیدی نظام ورزش ایران را هدف قرار می‌دهد: خلأ مدل درآمدزایی پایدار؛ مشکل اصلی ورزش کشور وابستگی باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها به بودجه دولتی و حمایت‌های مقطعی می‌باشد که راهکار آن توسعه صنایع ورزشی داخلی (تولید پوشاک، تجهیزات)، ایجاد لیگ‌های حرفه‌ای با جذب حامیان مالی داخلی، راه‌اندازی استارت‌آپ‌های ورزشی (فناوری ورزش، پلتفرم‌های تمرین آنلاین) می‌باشد. مواردی دیگر توزیع ناعادلانه منابع را در ورزش است. تمرکز امکانات در کلان‌شهرها و محرومیت مناطق روستایی/حاشیه‌ای را در ورزش که با اولویت‌دهی به ساخت زیرساخت‌های ورزشی ارزان قیمت در محروم‌ترین مناطق (سالن‌های چندمنظوره، پارک‌های سلامت) و اختصاص یارانه به ورزش همگانی به جای هزینه‌های سنگین ورزش قهرمانی جایگزین شود. مورد بعدی شفافیت مالی و مقابله با فساد است که با ایجاد سامانه ملی شفافیت مالی ورزش (افشای قراردادهای، منابع درآمدی) و نظارت دستگاه‌های قضایی بر هزینه‌کرد بودجه‌های ورزشی انجام گیرد. خلأ ارتباط ورزش با اقتصاد ملی از موارد دیگری است که در این پژوهش به آن اشاره شد که با محاسبه سهم ورزش در تولید ناخالص ملی و تدوین سند راهبردی صنعت ورزش، توسعه گردشگری ورزشی (میزبانی مسابقات بین‌المللی، جذب توریسم درمانی-ورزشی) و ایجاد قطب‌های صادرات خدمات ورزشی (مربی‌گری، مشاوره فنی) این مشکل تا حد امکان در رفع خواهد شد. کمبود زیرساخت اختصاصی ورزش بانوان و نابرابری در امکانات و تجهیزات نسبت به مردان یکی دیگر از ابعاد اقتصادی و مالی است که به آن توجه نمی‌شود و بیشتر امکانات به ورزش آقایان اختصاص داده می‌شود، ضعف سیستم دولتی در توانمندسازی و جانشین پروری مدیران از دیگر موارد می‌باشد که بر اقتصاد ورزشی تاثیر می‌گذارد که با جایگزین شدن مدیران شایسته، متعهد و با دانش قدم‌های موثر برداشته خواهد شد. حمایت از باشگاه‌های ورزشی عمومی و همگانی با محوریت تسهیل مشارکت و تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و استقرار نظام کارآفرینی و اشتغال صنعت ورزش با حمایت از تولیدات ملی و تجاری سازی محصولات نوآورانه می‌تواند بر اقتصاد ورزش و جامعه تاثیرگذار باشد. باتوجه نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود: اجرای برنامه‌های توانمندساز و جانشین پروری مدیران انقلابی، جهادی و کارآمد در ورزش کشور انجام گیرد. افزایش مشارکت نیروی کار، یافتن منابع جدید، افزایش تخصصی نیروی کار، یافتن فناوری‌های نوین و افزایش تجارت بین‌المللی جهت افزایش رشد اقتصادی و در نهایت جهت بالا بردن تولید ناخالص ملی (GDP) در ورزش کشور صورت گیرد. قوانین در مجلس و دولت برای بکارگیری و استفاده از مدیران در سازمان‌های ورزشی فقط از فارغ‌التحصیلان رشته مدیریت ورزشی و جلوگیری از ورود افراد غیرمتخصص و ناکارآمد در حوزه ورزش تصویب شود. دانش و مهارت‌های مدیران ورزش کشور در حوزه‌های بازاریابی، امور حقوقی و قراردادهای و جذب منابع مالی ارتقاء یابد. برنامه‌ریزی جهت تولید ملی در محصولات و کالاهای ورزشی برای استفاده داخلی و صادرات انجام گیرد.

محدودیت‌ها

- ۱- با توجه به این که نمونه‌های آماری این پژوهش عمدتاً از مدیران ارشد ورزش و سیاسی کشور بودند هماهنگی برای انجام مصاحبه بسیار دشوار و زمان مصاحبه‌ها بسیار اختصاصی بود.
- ۲- تعداد خاصی از مدیران ورزشی به خاطر نداشتن تمایل به همکاری از موضوع پژوهش از مصاحبه با پژوهشگر اجتناب کردند.

پیشنهاد برای مطالعات آتی

شناسایی عوامل موثر بر تحقق اقتصاد در بیانیه گام دوم انقلاب در سازمان‌های دیگر

ملاحظات اخلاقی

رعایت دستورالعمل‌های اخلاقی

نویسندگان مقاله اذعان دارند که در رابطه با تدوین و انتشار مقاله ارائه شده به طور کامل از اخلاق نشر مانند سرقت ادبی، سوء رفتار، جعل داده‌ها و یا ارسال و انتشار دوگانه، پرهیز کرده‌اند. در این مقاله پژوهشگر با عنایت به دستورالعمل اخلاق در پژوهش تمامی مساعی خود را بر رعایت آن داشته است.

بیانیه استفاده از هوش مصنوعی

در این پژوهش از ابزار هوش مصنوعی استفاده نشده است.

منابع مالی

از هیچ منبع مالی دانشگاهی و یا سازمانی استفاده نشده است.

مشارکت نویسندگان

استاد راهنما: دکتر غلامرضا شعبانی بهار

استاد ان مشاور: دکتر حبیب هنری، دکتر غلامعلی کارگر

پژوهشگر: سیدرضا موسوی بیوکی

محققین اعلام می‌دارند که تمامی نویسندگان سهم مشترکی در این مقاله داشته‌اند.

تعارض منافع

منافعی تجاری در این راستا وجود ندارد و نویسندگان در قبال ارائه اثر خود وجهی دریافت ننموده‌اند. هیچگونه تعارض منافعی بین محققین وجود ندارد.

تقدیر و تشکر

از تمامی عزیزانی که در انجام این پژوهش ما را یاری رسانده‌اند کمال تشکر را داریم.

References

- Afshari, M., Seyed Ameri, M.H., & Honari, H. (2019). Attending to Resistance Economy and it's Role on the Economic Development of Iran's Sports Industry. *Research in sport Management*, 8(9), 1-22. [<https://doi.org/10.22054/qrsm.2019.11098>] [In Persian]
- Amoozadeh, J., Falah, V., & Safarian, S. (2018). University and Resistance Economy: The Role of Universities in the Realization of Resistance Economy Through Cultural Infrastructures. *Management in Islamic University*, 7(15), 89-106. [Link] [In Persian]
- Bakhshandeh, H., Jalaee, S.A., Esmaili, M., & Rasuli, M. (2020). Estimating the Economic Growth Model of Iran Sport Industry. *Sport Physiology & Management Investigations*, 12(2), 9-23. [Link] [In Persian]
- Dastoum, S., Ramezanejad, R., & Sadeghi Borjroudi, S. (2019). Presenting the quadruple spiral model of the government, university, industry and society for the development of the knowledge-based economy in the country's sports. *Quarterly Journal of Iranian Society of Management Sciences*, 15(58), 81-107. [Link]
- Dosti, I., Qamsari, M., Mahmoodzadeh, Y., Jabari, G., & Nejat, S.A.R. (2021). Explaining the concept of economy in law enforcement. and the requirements of the future of policing economy based on the statement of the second step of the Islamic revolution. *Police Organizational Development*, 18(78), 171-197. [Link] [In Persian]

- Economic statements of the Supreme Leader in the statement of the second step of the Islamic Revolution (2017) . [Link] [In Persian]
- Garhamian, A.R. (2016) Investigating the dimensions of the sports economy, what effect does the sports industry have on the economy?. *Specialized Scientific-Educational Monthly Magazine of Tadbir Management*, 29(304), 3-7. [Link] [In Persian]
- Gholamzadeh Fasandoz, H. (2016). *Sport as an industry in Finland: exploring the economic significance, contributions, and development of the sport sector as an industry*. [Doctoral Dissertation], University of Jyväskylä, Studies in Sport, Physical Education and Health, 240, Finland. [Link]
- Güvercin, A., & Mil, H.İ. (2016). The factors that affect the development of sports industry as an economy. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(2), 515-521. [http://dx.doi.org/10.14486/IntJSCS576]
- Hajiheydari, V., & Nazari, R. (2021). Representing Model of Resistance Economy in Iranian Sport. *Applied Research in Sport Management*, 9(3), 69-82. [https://doi.org/10.30473/arsm.2021.7466] [In Persian]
- Honari, H., & Khazaei, A. (2020). Explore the barriers to economic performance in sports development. *Sport Management Journal*, 12(1), 121-138. [https://doi.org/10.22059/jsm.2019.251808.2029] [In Persian]
- Jalayee, S. A., Bakhshandeh, H., Esmaili, M., & Rasooli, M. (2018). The Role of Human Resources in the Economic Growth of Irans Sports Industry. *Sport Management Studies*, 10(48), 67-88. [https://doi.org/10.22089/smrj.2017.3624.1730] [In Persian]
- Jamali, Y., & Khalilian-Ashkazari, M.J. (2022). Examining the components of the resistance economy in the second step of the revolution. *Marafet*, 292(31), 85-96. [Link] [In Persian]
- Kalashi, M. (2014). *Analysis of the Role of Sport in the Growth and Development of the Islamic Republic of Iran*. [M.Sc Thesis, Shahid Beheshti University], Tehran: Iran. [Link] [In Persian]
- Kalashi, M., Hosseini, S.A., Rajaei Litkahi, M.H., & Yemini Firoz, M. (2011). *Human capital model and economic effects of sports*. International Conference on Physical Education and Sports, Thran. [Link] [In Persian]
- Kalij, L., Aqili, S., & Khojastehbagherzadeh, H. (2022). Analysis of economic themes Statement of the second step of the revolution. *Iranian Pattern of Progress*, 9(4). [Link]
- Khalifa, A.B. (2017). Direct and Complementary Effects of Investment in Knowledge-Based Economy on Innovation Performance in Tunisian Firms. *Journal of the Knowledge Economy*, 1-29. [Link] [In Persian]
- Khazaei, A., Honari, H., & Shahlaee Bagheri, J. (2018). Identify the Challenges of Implementing the Resilient Economy in The Country's Sport Industry. *Sport Management Studies*, 10(49), 59-78. [https://doi.org/10.22089/smrj.2017.4610.1886] [In Persian]
- Khodadad Kashi, F. (2016). The effect of economic and social factors on the success of sport in the Olympic games (2012-1996). *Journal of Economic Modeling Research*, 7(25), 43-67. [https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.22286454.1395.7.25.3.7] [In Persian]
- Mahdavi Khanghah, A., Razavi, M.H., & Amirnejad, S. (2023). Identifying and analyzing the effective factors of investment in Iran's sports industry. *Sport Physiology & Management Investigations*, 15(3), 35-56. [https://www.magiran.com/paper/2704471] [In Persian]
- Mohamadi Askarabadi, M., Eydi, H., & Abbasi, H. (2020). Thematic Analysis of Factors Affecting the Development of Iran's Sport Economy. *Journal of Sport Management and Development*, 9(4), 20-35. [https://doi.org/10.22124/JSMD.2020.4113] [In Persian]

- Mohammadoli, M., & Rasool, S.A. (2017). Reconstruction of the architecture of the J.A. police command organization based on the statement of the second step of the Islamic revolution. *The Quarterly Journal of Rebbe Redi Studies of the Police Command of J.A.A.* 5(40). [Link] [In Persian]
- Momenifar, F., Honari, H., & Raji, A. (2021). Identification and Prioritization of Indicators of Activation of the Private Sector in Resistance Economics in the National Sport. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 19(50), 27-42.[Link] [In Persian]
- Naghypour Givi, B., Khosravipour, Z., & Kalashi, M. (2025). Designing a Model of Economic Diplomacy in Iranian sports. *Sport Management and Development*, 13(4), 212-236. [https://doi.org/10.22124/JSMD.2023.23448.2752] [In Persian]
- Perez-Perez, M., Serrano Bedia, A.M., Lopez-Fernandez, M.C, & GarcíaPiqueres, G. (2018). Research opportunities on manufacturing flexibility domain: A review and theory-based research agenda. *Journal of Manufacturing Systems*, 48(1), 9–20. [http://dx.doi.org/10.22146/gamajb.27402]
- Pirjamadi, S., Honari, H., Kargar, G.A., & Shabani bahar, G.R. (2023). The Development Strategic Model of Entrepreneur -Centered Knowledge Based Sports Companies in Iran: A Grounded Theory. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 19(37), 273-255. [https://doi.org/10.22080/jsmb.2022.18915.3360] [In Persian]
- Rostamzadeh, P., Sadeghi, H., Assari, A., & Yavari, K. (2014). The Effect of Government Investment on the Economic Growth in Iran. *Quarterly Journal of Economic Research (Sustainable Development and Development)*, Fourteenth, 14(4), 177-210. [http://dorl.net/dor/20.1001.1.17356768.1393.14.4.6.1] [In Persian]
- Sedigh, S., Hematinezhad, M. H., Shafiee, S., & Gholizadeh, M.H. (2020). Providing a Framework for Strategic Analysis of Stakeholder Participation in Sports Industry Development in Iran. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 7(2), 331-349. [Link] [In Persian]
- Seifi, S., & Hall, M. (2018). International sanctions, tourism destinations and resistive economy. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 11(3), 1-11. [http://dx.doi.org/10.1080/19407963.2018.1482305]
- Shariati Feizabadi, M., & Moghadam Bagha, S. (2024). Sport and Empowering the Economic Security. *Journal of Sport Management and Development*, 13(1), 114-133. [https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.7169.1479] [In Persian]
- Stemler, S. (2001). An overview of content analysis. Practical assessment research evaluation.
- Xu & Zhang. (2005). International migration of nurses: Political and policy issues and Implications. Retrieved December, 10, 2009.
- Wikner, J., & Backstrand, J. (2018). Triadic perspective on customization and supplier interaction in customer-driven manufacturing. *Production & Manufacturing Research*, 6(1), 3-25. [http://dx.doi.org/10.1080/21693277.2017.1415825]
- Wu, Y. (2012). Trends andProspects in China's Researchand Development Sector.*Australian Economic Review*, 45(4), 467-474. [https://doi.org/10.1111/j.1467-8462.2012.00707.x]
- Zare, A., Izadi, B., Rascher, D., & Dickson, G. (2023). Framework of macroeconomic diplomacy strategies in the country's sports. *Journal of Sport Management and Development*, 12(2), 187-209. [https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.19998.2580] [In Persian]